

BÉRLETES **HANGVERSENYEK**

ABO-KONZERTE

2022/23

ÁTTEKINTŐ NAPTÁR – PETRÓ JÁNOS BÉRLET

ÜBERSICHT – PETRÓ JÁNOS-ABO

2022	1.	SZEPTEMBER	9.	19.00	péntek	Bartók Terem	Vezényel: Vajda Gergely Szólista: Kokas Katalin
	2.	OKTÓBER	21.	19.00	péntek	Bartók Terem	Vezényel: Vajda Gergely Szólista: Balog József
	3.	NOVEMBER	11.	19.00	péntek	Bartók Terem	Vezényel: Berkes Kálmán
	4.	DECEMBER	2.	19.00	péntek	Bartók Terem	Vezényel: Kővári Péter, közreműködnek énekes szólisták és a Capella Cantorum
2023	5.	JANUÁR	20.	19.00	péntek	Bartók Terem	Vezényel: Kovács János Szólista: Borbély László
	6.	MÁRCIUS	10.	19.00	péntek	Bartók Terem	Vezényel: Rémi Durupt (Franciaország) Szólista: Janca Dániel
	7.	ÁPRILIS	6.	19.00	csütörtök	Bartók Terem	Vezényel: Kovács János, közreműködnek énekes szólisták és a Nemzeti Énekkar
	8.	MÁJUS	19.	19.00	péntek	Bartók Terem	Vezényel: Vajda Gergely Szólista: Schöck Atala

ÁRAK

A bérlet ára: **28.000 Ft**
Szólójegy ára: **4.500 Ft**

PREISE

Abonnement: **28.000 Ft**
Einzelkarten: **4.500 Ft**

ÁTTEKINTŐ NAPTÁR – SAVARIA BÉRLET

ÜBERSICHT – SAVARIA-ABO

2022	1.	SZEPTEMBER	30.	19.00	péntek	Bartók Terem	Vezényel: Dinyés Dániel Szólista: Kolonits Klára
	2.	OKTÓBER	15.	19.00	szombat	Bartók Terem	Vezényel: Andelko Igrec, közreműködnek énekes szólisták, horvát és osztrák kórusok
	3.	DECEMBER	17.	19.00	szombat	Bartók Terem	Vezényel: Vajda Gergely, Szólisták: Kiss Márton, Vajda Vince, közreműködnek énekes szólisták, kórus
	4.	FEBRUÁR	10.	19.00	péntek	Bartók Terem	Vezényel és szólista: Kelemen Barnabás
2023	5.	MÁRCIUS	3.	19.00	péntek	Bartók Terem	Vezényel: Jacopo Sipari di Pescasseroli (Olaszország) Szólista: Lakatos György
	6.	MÁRCIUS	31.	19.00	péntek	Bartók Terem	Vezényel: Vajda Gergely Szólista: Fejérvári Zoltán
	7.	ÁPRILIS	20.	19.00	csütörtök	Bartók Terem	Vezényel: Leonardo Sini (Olaszország) Szólista: Ettore Pagano (Olaszország)
	8.	MÁJUS	30.	19.00	kedd	Bartók Terem	Vezényel: Kovács János Szólista: Tóth Domonkos

ÁRAK

A bérlet ára: **28.000 Ft**
Szólójegy ára: **4.500 Ft**

PREISE

Abonnement: **28.000 Ft**
Einzelkarten: **4.500 Ft**

Kedves Koncertlátogatók!

Nagy örömömre szolgál, hogy Ön jelenleg is kezében tartja új, 2022-2023-as koncertévadunk műsorfüzetét. Ez azt jelzi számomra, hogy az előttünk álló szezonban továbbra is érezhetjük a komolyzene barátainak megtisztelő figyelmét és szeretetét. A mi feladatunk és kötelességünk pedig nem több annál, mint legmagasabb szinten megvalósított hangversenyeinkkel meghálálni ezt.

Vajda Gergely vezetőkarmesterrel és együttesünk meghatározó művészeivel közösen a programok összeállítása során arra törekedtünk, hogy az évad műsora továbbra is tükrözze elhivatottságunkat a klasszikus zene irányába, megmutatva jártasságunkat minden stílusirányzatban. Kiváló vendégdirigensek és szólisták, nagyszerű kórusok gazdagítják a kínálatot, annak érdekében, hogy Önök egy-egy koncertlátogatás után érzelmekben és élményekben feltöltődve térhessenek haza. Hiszem és tudom: a Savaria Szimfonikus Zenekar ismét méltó lesz bizalmukra, hiszen számunkra Közönségünk a legfontosabb!

Werte Konzertgäste,

es freut mich sehr, dass Sie gerade das Programmheft für unsere neue Konzertsaison 2022-2023 in Händen halten. Das zeigt mir, dass wir auch in der neuen Saison die ehrenvolle Aufmerksamkeit und Zuwendung der Freunde der klassischen Musik genießen dürfen. Unsere Aufgabe, unsere Pflicht ist nicht mehr und nicht weniger, als diese Aufmerksamkeit mit unseren Konzerten auf höchstem Niveau zu verdienen.

Zusammen mit dem Chefdirigenten Gergely Vajda und den führenden Künstlern unseres Ensembles haben wir bei der Erstellung des Programms versucht, auch weiterhin unser Engagement für die klassische Musik auszudrücken und unsere Kompetenz in allen Stilrichtungen zu zeigen. Exzellente Gastdirigenten und Solisten, großartige Chöre bereichern das Angebot, so dass Sie nach einem Konzertbesuch voller Gefühle und Erlebnisse nach Hause zurückkehren werden. Ich bin davon überzeugt, dass die Savaria Symphoniker Ihres Vertrauens abermals würdig sein werden, für uns ist nämlich das Publikum am wichtigsten!

Tisztelt zeneszerető Közönségünk!

Szimfonikus muzsika magában, szólistákkal, vagy kórossal; barokktól a klasszikuson és romantikuson át a legújabb művekig: ez a mi művészetünk. Akusztikus hangszerekre született mesterműveket csak egyféleképpen; élőben, közönség előtt lehet teljes értékűen előadni.

Johann Sebastian Bach, Mozart, Beethoven, Brahms, Debussy, Kodály Zoltán vagy Ligeti György hangjait mi — előadók és hallgatók közösen — tesszük klasszikussá, mi mondunk rájuk igent újra és újra: hallgatjuk őket, mert kortól és stílustól függetlenül hozzánk szólnak. A zene mi vagyunk. Jöjünk hát össze ismét, újra meg újra itt nálunk, Szombathelyen, a Bartók Teremben, és muzsikáljunk együtt!

A 60 éves Savaria Szimfonikus Zenekar életében új korszak kezdődik, és büszke vagyok arra, hogy ennek aktív részese és alakítója lehetek.

Liebes musikbegeistertes Publikum,

symphonische Musik an sich, mit Solisten oder Chor, vom Barock über die Klassik und Romantik bis hin zu den neuesten Stücken: Das ist unsere Kunst. Meisterwerke für akustische Instrumente können in nur einer Weise vollwertig dargeboten werden: live vor dem Publikum.

Wir – Interpreten und Zuhörer gemeinsam – sind es, die die Musik von Johann Sebastian Bach, Mozart, Beethoven, Brahms, Debussy, Zoltán Kodály oder György Ligeti zu Klassikern machen, wir sind es, die wieder und wieder Ja zu ihnen sagen: Wir hören uns die Werke an, weil sie uns unabhängig von Epoche oder Stil ansprechen. Wir selbst sind nämlich die Musik. Lassen Sie uns also regelmäßig hier bei uns im Bartók Saal in Szombathely treffen und gemeinsam Musik machen!

In Kürze beginnt eine neue Epoche im Leben des Symphonieorchesters Savaria, das sein 60. Gründungsjubiläum feiert, und ich bin stolz darauf, aktiver Teilhaber und Gestalter davon sein zu dürfen.

MŰVÉSZEINK

I. HEGEDŐ

Bozsodi Lóránt koncertmester
 Csanádi Szilvia koncertmester helyettes
 Nauratyi Eszter Alíz koncertmester helyettes
 Radványi Dóra koncertmester helyettes
 Gyenge Tibor tiszteletbeli koncertmester

II. HEGEDŐ

Bozsodi Tamás szólamvezető
 Nagy-Valera Zsannet szólamvezető
 Balogh Rudolf
 Császár János
 Molnár Enikő Erzsébet
 Rákosi Anna
 Rykala Abigél
 Téglás Sándorné
 Fodor Dániel
 Soósne Poór Katalin

BRÁCSA

Donyec László szólamvezető
 Bozsodi Szabolcs szólamvezető
 Ábrahám László
 Berki Gábor
 Bozsodi Rita
 Gusztos Dániel
 Tóth Péter

GORDONKA

Pákolitz Andrea szólamvezető
 Gyenge András megbízott szólamvezető
 Kóta Donát megbízott szólamvezető
 Petró András tiszteletbeli szólamvezető
 Anglerné Gergő Éva
 Benkő Éva
 Bozsodi Zoltán

NAGYBŐGŐ

Lipi Tamás szólamvezető
 Sárközi Gábor szólamvezető
 Horváth Csaba
 Kovács Attila
 Lakatos Tamás
 Farkas Gábor

FUVOLA

Szakályné Szalai Mária szólamvezető
 Béres Sándor Ottó
 Joó Nikolett

OBOA

Badics Krisztina szólamvezető
 Kiss János Dominik
 Mohai Zsófia

KLARINÉT

Bertha László szólamvezető
 Kerti Áron fafúvós szólamvezető
 Lenner Barnabás
 Hotzi Péter

FAGOTT

Janzsó Péter szólamvezető
 Lasics Zsuzsanna tiszteletbeli szólamvezető
 Thummerer Ferenc
 László Attila

KÜRT

Kovács Róbert szólamvezető
 Bejczy Máté
 Pálkövi Dániel
 Vlasits Gábor
 Nagy Bálint

TROMBITA

Németh Imre szólamvezető
 Bihacker Ádám
 Lövey Márk
 Ujhelyi Péter

HARSONA

Juhász Tibor rézfúvós és harsona szólamvezető
 Fehér Gyula
 Nábrádi Szabolcs
 Martonosi Sándor

TUBA

Szentgyörgyvári Tibor

TIMPANI ÉS ÜTŐ

Kovács Árpád szólamvezető
 Gazdag János
 Péter Máté

PETRÓ JÁNOS BÉRLET 1

ÉVADNYITÓ HANGVERSENY • Eötvös: Dialógus Mozarttal
Mozart: V. A-dúr hegedűverseny K. 219 • Mahler: I. D-dúr „Titán” szimfónia

Eötvös Péter (1944–) a Mozarteum 175 éves zenekarát köszöntötte a művel, melynek kiinduló dallamai fel nem használt mozarti töredékek, téma-ötletek. Eötvös értelmezésében ezek érdekes játékokká válnak, konszonáns és diszonáns hangzásokkal, különleges hangszín-felületekkel, izgalmas dallamokkal.

Wolfgang Amadeus Mozart (1756–1791) hegedűversenyeit 19 évesen, 1775. áprilisa és decembere között írta. Az A-dúr versenymű 1. tételének karakterét, a szólista váratlanul lassú belépése ellenére, az élénk, hármashangzat-felbontásokra épülő főtéma lendülete határozza meg. A tétel befejezése a felfelé légiesen eltűnő hármashangzattal a zenekari expozíció végére rímel és az egész mű lezárását előlegezi. A csodálatos szépségű 2. tétel zenekar által játszott kezdőszakja több, motivikailag eltérő anyagot használ, a szólista belépésétől az egész tétel ezek visszatéréseire épül. A záró rondó témája egy menüett, amely négy alkalommal tér vissza. A harmadik epizódot törökösnek hívják, bár „kuruc” kvártjaival és népies ritmikájával inkább magyarosnak tűnik.

Gustav Mahler (1860–1911) I. szimfóniájának vallomásszerű hangja az 1883-ban írt „Vándorlegény dalai”-val rokon. Az 1. tételt természet-élményből fakadó, megkapóan egyszerű és a népdal kevészavú drámai feszültségét hordozó hangulatvilág hatja át. A humoros scherzo a népi mulatságok remekmívű ábrázolása, amit hatásosan egészít ki az álmodozó középész. A 3. tétel fődallama a közismert „János bácsi, keljen fel” kezdetű nóta, ebből kerekedik az erdő vadjainak parodisztikus gyászindulója. A finálé a későromantika minden hangszerelésbeli gazdagságát felhasználja. Zárásként a szerző még egyszer felidézi a szimfónia zenei anyagát, majd a tétel nyugtalanul cikázó fényei egyetlen ragyogó ívben hunynak ki.

2022. szeptember 9., péntek
Vezényel: **VAJDA GERGELY** • Szólista: **KOKAS KATALIN**

PETRÓ JÁNOS-ABO 1

SAISONERÖFFNUNGSKONZERT • Eötvös: Dialog mit Mozart
Mozart: Violinkonzert Nr. 5 A-Dur (KV 219) • Mahler: Symphonie Nr. 1 D-Dur (Der Titan)

Péter Eötvös (1944–) schrieb sein Werk zu Ehren des 175-jährigen Mozarteumorchesters. Es ist auf Mozart-Fragmenten aufgebaut, aus denen der Komponist „Spielereien“ mit konsonanten und dissonanten Tönen, speziellen Klangfarben und spannenden Melodien entwarf.

Wolfgang Amadeus Mozart (1756–1791) komponierte seine Violinkonzerte im Alter von 19 Jahren, zwischen April und Dezember 1775. Der 1. Satz des Konzerts in A-Dur wird trotz des allmählichen Einstiegs des Solisten durch die Dynamik des Hauptthemas bestimmt, das auf lebhaften Arpeggien basiert. Der Satz schließt mit einem grazil entschwindenden Dreiklang. Das wundervolle Orchesterentree des 2. Satzes verwendet motivisch unterschiedliche Inhalte; ab Eintritt des Solisten basiert der gesamte Satz auf deren Rückkehr. Thema des abschließenden Rondos ist ein Menuett, das viermal zurückkehrt. Die dritte Episode wird „türkisch“ bezeichnet, während sie wohl eher ungarisch anmutet.

Der lyrische Klang von Gustav Mahlers (1860–1911) Symphonie Nr. 1 ähnelt den 1883 entstandenen „Liedern des wandernden Junggesellen“. Die Stimmung des ersten Satzes ist geprägt von der rührend einfachen dramatischen Spannung eines Naturerlebnisses, ausgedrückt in den wenigen Worten eines Volksliedes. Das humorvolle Scherzo gibt ein Volksfest wieder, was vom verträumten Mittelteil wirkungsvoll ergänzt wird. Die Hauptmelodie des 3. Satzes ist ein bekanntes Lied, aus dem der parodistische Trauermarsch der Tiere des Waldes hervorgeht. Das Finale nutzt den ganzen instrumentellen Reichtum der Spätromantik.

Freitag, 9. September 2022
Dirigent: **GERGELY VAJDA** • Solistin: **KATALIN KOKAS**

SAVARIA BÉRLET 1

A ZENE VILÁGNAPJA • Wagner: A nürnbergi mesterdalnokok – nyitány
Chausson: Poème de l'amour et la mer • Britten: Les Illuminations • Kodály: Marosszéki táncok

Richard Wagner (1813–1883) operája a mesteri szakértelmet és a művészi ihletet, valamint a művészi teljesítményhez olyannyira nélkülözhetetlen közösségi figyelmet és megerősítést állítja a középpontba. Nincs ez másképp a nyitány esetében sem, melynek zenei világa nagyszerűen tanúskodik a szerző ihlettel teli szakértelméről, el nem engedve a közönség figyelmét az utolsó, lezáró hangzatokig.

Ernest Chausson (1855–1899) francia romantikus zeneszerző műve A Szerelm és a tenger versének közel tíz éves alkotói időszaka 1892-ben ért véget. A mű két részből áll, amelyeket egy rövid zenekari közbetjáték választ el egymástól. Chausson később külön-külön, Le temps des lilas címmel publikálta a második rész utolsó négy strófáját.

Benjamin Britten (1913–1976) művét Arthur Rimbaud prózai szövegeire és verseire komponálta. A dalok hangulatukban, tempójukban, hangnemekben és hosszukban nagyon eltérőek. Bár a darabot eredetileg szoprán hangra írta, Britten szerint a zene természetesebben hangzik, amikor egy tenor énekl, a férfihang jobban illeszkedik a zene jellegzetes vaudeville-szerű, vidám, operett-világához.

Kodály Zoltán (1882–1967) az 1927-ben elkészült szóló zongora változat meghangszereléséhez a világhírű karmestertől, Arturo Toscaninittól kapta a legfontosabb impulzust. Bármily különös, éppen Marosszéken gyűjtött dallam nem került bele, ezek azonban műfaji-táncipológiai értelemben mégis „marosszékiek”. E népi táncokat Kodály variációs rondóformába rendezte, végül egy pezsgő finálé zárja a művet.

2022. szeptember 30., péntek

Vezényel: **DINYÉS DÁNIEL** • Szólista: **KOLONITS KLÁRA** – szoprán

SAVARIA-ABO 1

WELTMUSIKTAG • Wagner: Die Meistersinger von Nürnberg – Ouvertüre
Chausson: Poème de l'amour et la mer • Britten: Les Illuminations • Kodály: Marosszéker Tánce

Im Fokus der Oper von Richard Wagner (1813–1883) stehen meisterhafte Fachkunde und künstlerische Inspiration im Dienst der Aufmerksamkeit und Bestätigung. Dies gilt auch für die Ouvertüre, deren musikalische Welt ein starker Beweis für die inspirierte Kompetenz des Meisters ist und das Publikum bis zur letzten Note fesselt.

Das Werk des französischen Komponisten Ernest Chausson (1855–1899) für Stimme und Orchester wurde über einen längeren Zeitraum (1882–1892) komponiert. Es besteht aus zwei Teilen und einem kurzen Orchesterzweischenspiel. Chausson veröffentlichte später die letzten vier Strophen des zweiten Teils separat unter dem Titel Le temps des lilas.

Benjamin Britten (1913–1976) komponierte sein Werk zu Prosatexten und Gedichten von Arthur Rimbaud. Die Lieder sind sehr unterschiedlich in Stimmung, Tempo, Tonart und Länge. Obwohl er das Stück ursprünglich für eine Sopranstimme geschrieben hat, meint Britten, dass die operettenhafte Musik natürlicher klingt, wenn sie von einem Tenor gesungen wird.

Zoltán Kodály (1882–1967) erhielt den wichtigsten Impuls zur Orchestrierung seines Klavierstückes (1927) vom weltberühmten Dirigenten Arturo Toscanini. Die Volkstänze sind in Rondoform mit Variationen und einem sprühenden Finale am Ende arrangiert.

Freitag, 30. September 2022

Dirigent: **DÁNIEL DINYÉS** • Solistin: **KLÁRA KOLONITS** – Sopran

SAVARIA BÉRLET 2

Beethoven: Missa solemnis Op. 123

Ludwig van Beethoven (1770–1827) ezt tartotta legfontosabb művének. Őt nagy tételből áll (Kyrie, Gloria, Credo, Sanctus, Agnus Dei), de a tételek a szöveg szakaszainak nyomán tovább tagolódnak, gyakran élesen ellentétes karakterű részekké, a legtöbbször énekes szóló, kvartett és kórus részek váltakozásával, illetve együttes megszólalásával. Ez teszi a mise belső felépítését látszólag oly bonyolulttá.

A komponálás apropóját Beethoven barátjának, tanítványának és mecénásának, Rudolf főhercegnek 1820-as ol-mützi hercegérsekké avatása adta. Érdekes, de a bécsiekre nézve szomorú, hogy a mű először 1824. április 6-án, Szentpétervárott hangzott el. A Missa solemnist eredetileg ugyan liturgikus célra szánta Beethoven, de a munka elhúzódnásával nem törődött már a praktikus szempontokkal, jöllehet formálisan követi a misekomponálás hagyományait és szabályait.

A mű ereje, individualizmusa azonban szétfeszít minden liturgikus keretet. A belső békét tágabban, az egész emberiségre vetített vízióként értelmezi. Éppúgy, mint a Credóban, illetve Beethoven számos halhatatlan kései alkotásában, ismét a fuga a győzelem fő fegyvere. A végső könyörgést többször is megszakítja a csata zaja, az üstdobok hangja, s a trombita hasító jelzése.

De az énekszólamok ereje és szenvedélye győzelemre viszi a küzdelmet, s a hallgató, akár csak a roppant művet végig küzdő szerző, megnyugodhat a megváltás bizonyosságában.

2022. október 15., szombat • Vezényel: ANĐELKO IGREC (Horvátország)
Szólisták: **Margareta Klobučar** – szoprán, **Martina Gojčeta Silić** – alt, **Megyesi Zoltán** – tenor, **Krokovay Marcell** – basszus, horvát és osztrák kórusok

SAVARIA-ABO 2

Beethoven: Missa solemnis op. 123

Ludwig van Beethoven (1770–1827) betrachtete die Messe als sein gelungenstes Werk. Es besteht aus fünf großen Sätzen (Kyrie, Gloria, Credo, Sanctus, Agnus Dei), die durch die Textpassagen – oft sehr kontrastreich, im Wechsel von Soli, Quartett, Chor und Tutti – weiter unterteilt sind. Dadurch wird die innere Struktur der Messe scheinbar sehr kompliziert.

Eigentlich hätte sie zur Inthronisation seines Freundes, Schülers und Mäzens Erzherzog Rudolfs als Erzbischof von Olmütz am 20. März 1820 erklingen sollen, letztlich fand die Uraufführung aber am 6. April 1824 in St. Petersburg statt. Die Missa solemnis war von Beethoven ursprünglich für liturgische Zwecke gedacht, der Schaffensprozess zog sich aber hin und praktische Aspekte traten in den Hintergrund: Obwohl er formal der Messestruktur gerecht wird, sprengen Energie und Kuriosität des Werkes jeden liturgischen Rahmen.

Inneren Frieden interpretiert er generalisierend als eine Vision für die gesamte Menschheit. Wie im Credo und vielen von Beethovens unsterblichen späten Werken ist wieder einmal die Fuge ein wichtiges Mittel zum Sieg. Das Schlussgebet wird mehrmals durch Kampflärm, Paukenwirbel und schmetterndem Trompetenklang unterbrochen. Kraft und Leidenschaft der Gesangsstimmen entscheiden den Konflikt dann aber: Sowohl den Komponisten als auch die Zuhörer überkommt das Gefühl der Gewissheit der Erlösung.

Samstag, 15. Oktober 2022 • Dirigent: ANĐELKO IGREC (Kroatien)
Solisten: **Margareta Klobučar** – Sopran, **Martina Gojčeta Silić** – Alt, **Zoltán Megyesi** – Tenor, **Marcell Krokovay** – Bass, kroatische und österreichische Chöre

PETRÓ JÁNOS BÉRLET 2

NEMZETI ÜNNEPÜNK • Beethoven: István király nyitány Op. 117 • Liszt: Haláltánc
Liszt: Magyar fantázia • Beethoven: VII. A-dúr szimfónia Op. 92

Ludwig van Beethoven (1770–1827) István király nyitányának magyaros hangjait hallgatva csak sajnálkozhatunk, hogy Beethoven Attila című operája csak terv maradt. A lassú bevezetést lendületes főrész követi, amelyben felismerhetjük a IX. szimfónia öröm-témájának korai változatát. A bevezető téma a nyitány középső szakaszában és a befejezés során újra feltűnik.

Liszt Ferenc (1811–1886) Haláltáncra egy „Parafrázis a Dies iræ fölött zongorára és zenekarra”. A kompozíció, melynek zongoraszólama kezdésként szinte puritán egyszerűségben szólal meg, hat, számozott variációból épül fel. Liszt zongoraversenyei közül „...ez nyúlik vissza a messzebb múltba, és ez mutat a távolabbi jövőbe”

A Magyar fantáziában Liszt verbunkos dallamok, táncok anyagát dolgozta fel. A kompozíció 1852-ben készült, pesti premierjén a zongoraszólámot Hans von Bülow játszotta, a zenekart Erkel Ferenc vezényelte. Legfontosabb, gyakran visszatérő témája a Magasan repül a daru kezdetű népies műdal.

Beethoven a VII. szimfóniát élete egyik legjobb művének tartotta. A szimfónia bemutatójára a hanai csatában megsebesült katonák számára rendezett jótékonysági koncerten, 1813-ban, Bécsben került sor. Az első tétel hosszú, kimért tempójú bevezetéssel indul mely után kontrasztként hat a szonátaformájú, ritmikus, gyors dinamikai és váratlan hangnemváltásokra épülő főrész. A második tétel óriási sikert aratott, melyet megismételtettek a premieren. A scherzo különlegessége a kibővülő A-B-A-B-A formára, ami Beethovenénál ebben az időszakban más zeneműveiknél is meglehetősen gyakori. Az utolsó, szonátaformában íródott tétel a szimfónia valódi megkoronázása, melyen bámulatos erő uralkodik. A szimfónia tételeinek sajátos ritmikája adja a mű jellegzetességét, melyet áthat a tánc energiájának örvénylése.

2022. október 21., péntek

Vezényel: **VAJDA GERGELY** • Szólista: **BALOG JÓZSEF**

PETRÓ JÁNOS-ABO 2

NATIONALFEIERTAG • Beethoven: König Stephan Ouvertüre (op. 117) • Liszt: Totentanz
Liszt: Ungarische Fantasie • Beethoven: Symphonie Nr. 7 A-Dur (op. 92)

In Anbetracht der ungarischen Klänge von Ludwig van Beethovens (1770–1827) Ouvertüre zu König Stephan, scheint es bedauerlich, dass des Meisters Oper Attila nur ein Plan blieb. Auf die langsame Einleitung folgt ein beschwingter Hauptteil, in dem die frühe Version des Freudenthemas der Symphonie Nr. 9 erkennbar ist. Das erste Thema kehrt im Mittelteil und während des Abschlusses wieder zurück.

Franz Liszts (1811–1886) Totentanz ist eine „Paraphrase über Dies iræ für Klavier und Orchester“. Die Komposition, deren Klavierstimme mit einer fast puritanischen Einfachheit beginnt, besteht aus sechs Variationen. Unter Liszts Klavierkonzerten „...geht diese in die fernere Vergangenheit zurück und weist in die fernere Zukunft.“

In seiner Ungarischen Fantasie verarbeitete Liszt „Verbunkos“-Melodien und -Tänze. Das Werk entstand 1852, bei der Uraufführung in Pest saß Hans von Bülow am Klavier, Dirigent war Ferenc Erkel. Wichtigstes, oft wiederkehrendes Thema ist ein volkstümliches Kunstlied.

Beethoven betrachtete die Symphonie Nr. 7 als eines seiner besten Werke. Es wurde 1813 in Wien, bei einem Benefizkonzert für verwundete Soldaten uraufgeführt. Auf die langsame Einleitung folgt als Kontrast der sonatenförmige Hauptteil, der auf rasche dynamische und tonale Veränderungen baut. Der zweite Satz war ein Riesenerfolg, das Publikum wünschte oft eine Wiederholung. Das Besondere am Scherzo ist die expandierende A-B-A-B-A-Form. Der letzte, von erstaunlicher Kraft geprägte Satz ist eine wahre Krönung der Symphonie. Der besondere Rhythmus des Werkes erinnert an die wirbelnde Energie des Tanzes.

Freitag, 21. Oktober 2022

Dirigent: **GERGELY VAJDA** • Solist: **JÓZSEF BALOG**

PETRÓ JÁNOS BÉRLET 3

A GYŐRI FILHARMONIKUS ZENEKAR HANGVERSENYE • Grieg: Holberg-szvit Op. 40
Sibelius: Finlandia Op. 26 • Csajkovszkij: I. g-moll szimfónia (Téli álmodozás) Op. 13

A Győri Filharmonikus Zenekar jogelődjét a Győri Ének- és Zeneegyletet 1862-ben alapították, majd ez az együttes vált a városi zenekarrá 1894-ben. Ebből a több mint 100 éves amatőr majd félhivatásos együttesből született meg 1968-ban a Győri Filharmonikus Zenekar. Magas színvonalú hangversenyeiket nemcsak Magyarország, de Európa és Ázsia számos koncerttermében is elismeréssel hallgatták, sikerült kivívniuk mind a szakma, mind a közönség elismerését. Az együttes igazgatója Fűke Géza, vezetőkarizmestere Rajna Martin. A zenekar művészeti vezetője Berkes Kálmán Magyarország Érdemes Művésze díjjal kitüntetett Liszt-díjas, Grammy Aranyérmes klarinétművész, karmester.

Edward Grieg (1843–1907) „rég stílusban” íródott szvitjét Holberg dán-norvég költő 200. születésnapja alkalmából komponálta. Az öt stílizált táncjáték – Preludium, Sarabande, Gavotte, Air és Rigaudon – mindegyike egy-egy romantikus visszalátás a klasszikus időkbe.

Jean Sibelius (1865–1957) talán legismertebb és legnépszerűbb művét 1899-ben egy színpadi kísérőzene utolsó, 6. tételként mutattak be Helsinkiben. A ma ismert formáját az egyébként nagysikerű bemutató után nyerte el, és az átdolgozott alkotásra a mai napig is Finnország „titkos himnuszaként” tekintenek.

Pjotr Iljics Csajkovszkij (1840–1893) 26 évesen komponálta első szimfóniáját. Bár az alkotói folyamat során szinte minden energiáját felélte, a szigorú mentor Anton Rubinstein tetszését nem nyerte el a mű, olyannyira, hogy még a hivatalos bemutatón is csak a 2. és 3. tételt tűzte műsorra. A szimfónia első teljes előadása 1868-ban történt meg, míg az újraelhangzásra 15 évet kellett várni. Bár a művön világosan érződik a Csajkovszkij által akkoriban sokat tanulmányozott Schumann és Mendelssohn hatása, témája és hangvétele „kibogozhatatlanul kötődik az orosz élethez és az orosz népzenehez”.

2022. november 11., péntek
Vezényel: **BERKES KÁLMÁN**

PETRÓ JÁNOS-ABO 3

KONZERT DES PHILHARMONISCHEN ORCHESTERS GYŐR • Grieg: Holberg Suite op. 40
Sibelius: Finlandia op. 26 • Tschaikowski: Symphonie Nr. 1 g-Moll op. 13 (Winterträume)

Der Sing- und Musikverein Győr wurde 1862 gegründet und wuchs 1894 zum Stadtorchester. Aus diesem erst Amateur- und dann Halbprofi-Ensemble kam 1968 das Philharmonische Orchester Győr zustande. Nicht nur in Ungarn, sondern auch in vielen Konzertsälen der Welt wurde dem Orchester Wertschätzung entgegengebracht, dies sowohl vom Berufsstand als auch seitens des Publikums. Intendant des Ensembles ist Géza Fűke, Chefdirigent Martin Rhine, künstlerischer Leiter der hochdekorierte Klarinettist und Dirigent Kálmán Berkes.

Edward Griegs (1843–1907) Suite im „alten Stil“, schrieb er anlässlich des 200. Geburtstages vom dänisch-norwegischen Dichter Holberg. Alle fünf stilisierten Tanzsätze – Preludium, Sarabande, Gavotte, Air und Rigaudon – liefern romantische Rückblicke in die klassische Zeit.

Das wohl bekannteste und populärste Werk von Jean Sibelius (1865–1957) wurde 1899 in Helsinki als letzter Satz einer Bühnenmusik uraufgeführt. Es erhielt seine heutige Form erst nach der sehr erfolgreichen Premiere. Das überarbeitete Werk wird bis heute als Finnlands „geheime Hymne“ betrachtet.

Pjotr Iljitsch Tschaikowski (1840–1893) komponierte seine erste Symphonie im Alter von 26 Jahren. Trotz des auszehrenden Schaffensprozesses gefiel dem strengen Mentor Anton Rubinstein das Werk nicht, weswegen bei der offiziellen Premiere nur der 2. und 3. Satz gespielt wurde. Die erste Komplett-aufführung fand 1868 statt, eine Wiederaufführung folgte erst 15 Jahre später. Obwohl der Einfluss von Schumann und Mendelssohn deutlich zu spüren ist, knüpfen Thema und Ton eng an das russische Leben und die russische Volksmusik an.

Freitag, 11. November 2022
Dirigent: **KÁLMÁN BERKES**

PETRÓ JÁNOS BÉRLET 4

ADVENTI HANGVERSENY • C-dúr szvit BWV 1066 • Wachet! Betet! – kantáta BWV 70
h-moll szvit BWV 1067 • Nun komm, der Heiden Heiland – kantáta BWV 62

Johann Sebastian Bach (1685–1750) első zenekari szvitjében a vonóskar mellett fafúvós trió, két oboa és egy fagott szerepel. A szvit táncai: 1. Courante; 2. Gavotte I–II (a másodikban a fúvósok szólójával); 3. Forlane 4. Menuett I–II (a második táncot itt a vonósok játsszák); 5. Bourrée I–II (a második bourrée ismét csak a fúvósokon hangzik fel); 6. Passepied I–II

A Wachet! Betet! – Virraszatok és imádkozatok! – kantátát Bach eredetileg Weimarban 1716 advent második vasárnapjára komponálta, majd 1723-ban Lipcsében kibővítette egy két részből álló alkotásra, a Szentháromság utáni 26. vasárnapra.

A h-moll szvit feltehetően 1721 táján, Köthenben íródott – de lehetséges, hogy a kései lipcsei évek termése –, continuoval ellátott vonós együttesre, szólófuvalával. Nyitány a francia Ouverture formáját követi: ünnepélyes, pontozott ritmusú kezdő- és zárószakasz, közötté pregnáns ritmikájú, élénk lejtésű ellenpontos téma. A táncjátékok sorából kiemelkedik a lengyel stílusú Polonaise, amely egzotikus szint képvisel a ciklusban, valamint a záró Badinerie (jelentése: tréfálkozás), amely a h-moll szvit legismertebb, leghatásosabb tétele.

Bach 1724-ben Lipcsében, advent első vasárnapjára komponálta a „Most jöjjön a pogányok megváltója” című korálkantátáját, mely Luther Márton himnuszán alapul. Ezt idézi a nyitó tétel instrumentális ritornellója, mely később háromszor, már rövidítve jelenik meg. Az első, siciliano ritmusú ária azzal a misztériummal foglalkozik, hogy „a Legfelsőbb Uralkodó megjelenik a világnak, ... a tisztaság teljesen hibátlan lesz”. A második ária a harcot hangsúlyozza: „Harcolj, hódíts meg, hatalmas hős!”, a duett pedig a köszönetet fejezi ki: „Tiszteljük ezt a dicsőséget”. A művet egy négyversszakos korál zárja.

2022. december 2., péntek • Vezényel: **KÖVÁRI PÉTER**

Szólisták: **Bódi Zsófia, Krokovay Johanna, Aleksander Rewinski, Krokovay Marcell** énekművészek • Közreműködik: **Capella Cantorum**, kórusvezető: **Paulik Ákos**

PETRÓ JÁNOS-ABO 4

ADVENTSKONZERT • Suite in C-Dur BWV 1066 • Wachet! Betet! – Kantate BWV 70
Suite in h-Moll BWV 1067 • Nun komm, der Heiden Heiland – Kantate BWV 62

In der ersten Orchestersuite von J. S. Bach (1685–1750) spielen neben dem Streichchor ein Holzbläsertrio, zwei Oboen und ein Fagott. Tänze der Suite: 1. Courante; 2. Gavotte I–II; 3. Forlane 4. Menuett I–II; 5. Bourrée I–II; 6. Passepied I–II.

Die Kantate „Wachet! Betet!” wurde von Bach ursprünglich für den zweiten Adventssonntag in Weimar 1716 komponiert und 1723 in Leipzig für den 26. Sonntag nach Trinitatis zu einem zweiteiligen Werk erweitert.

Die Suite in h-Moll für Streicherensemble mit Continuo und einer Soloflöte entstand vermutlich um 1721 in Köthen. Die Ouvertüre folgt der französischen Form: feierlicher Anfang und Abschluss mit punktierten Noten, dazwischen ein Kontrapunktthema von markanter Rhythmik. Unter den Tanzsätzen sticht die Polonaise hervor, die dem Zyklus eine exotische Note verleiht, ferner der wohl bekannteste und glanzvollste Schlusssatz Badinerie (Scherz).

Die Choralkantate „Nun komm, der Heiden Heiland“ komponierte Bach 1724 für den ersten Adventssonntag auf Luthers Hymne aufbauend. Diese wird im Ritornello des Eröffnungssatzes heraufbeschwört, und kehrt später in kürzerer Form dreimal wieder. Die erste Arie (Siciliano) geht auf das Mysterium ein: „...der höchste Beherrscher erscheint der Welt, ... die Keuschheit wird gar nicht befleckt.“ Die zweite Arie betont den Kampf: „Streite, siege, starker Held!“, während das Duett den Dank ausdrückt: „Wir ehren diese Herrlichkeit“. Die Kantate endet mit einem Choral.

Freitag, 2. Dezember 2022 • Dirigent: **PÉTER KÖVÁRI**

Gesangssolisten: **Zsófia Bódi, Johanna Krokovay, Aleksander Rewinski, Marcell Krokovay, Chor Capella Cantorum**, Chorleiter: **Ákos Paulik**

SAVARIA BÉRLET 3

Mozart: A varázsfuvola – nyitány K. 620 • Mozart: Esz-dúr versenymű két zongorára K. 365
Respighi: Antiche arie e danze Nr. 3. • Respighi: Lauda per la Natività del Signore

Wolfgang Amadeus Mozart (1756–1791) A varázsfuvolát halálának évében komponálta. Az opera zenéje és a nyitány ugyan konkrét tematikus megfelelésekkel nem kapcsolódik egymáshoz, ám a rövid lassú bevezetést indító három ünnepélyes akkord mintha rögtön Sarastro és papjai emelkedett világába vezetné be a hallgatót. A szonátaforma expozíciója szabályos, négy-szólamú fúgaként indul, s a főként mollhangnemeket érintő kidolgozási rész is erőteljesen kontrapunktikus szerkesztésű.

Mozart a kétfonórás versenyművet maga és nővére számára készítette. Az első tétel visszatérése szellemes formai megoldással tér el a megszokott sémától. A záró rondó szertelenül vidám dallamát – az egyik augsburgi gyűjteményből ismert régi német népdal motívumát – egyik 1776-ban komponált divertimentójában már felhasználta.

Ottorino Respighi (1879–1936) olasz zeneszerző három zenekari szvitjéből álló sorozatának záró darabja. A neves zeneszerző és karmester jelentős zenetudós is volt, a 16., 17. és 18. századi olasz zene iránti érdeklődése arra készítette, hogy számos, e korszak zenéje által inspirált művet komponáljon.

A szerző a karácsony csodáját dicsőítő himnuszát, melyben fenséges hangzású kórusrészletek váltakoznak Mária, az angyal és a pásztor megjelenésével, 1930-ban komponálta. A kis kamaraegyüttesre – fafúvók, ütőhangszerek és négykezes zongora –, kórusra és szólistákra írt zene változatos, a késő romantikustól a neobarokkig terjedő stilisztikai elemeket használ, ám utal a gregorián énekekre is, azok ősiségét és tisztaságát érzékeltetve. A mű szövege 13. századi. Respighi eredeti szándéka szerint a színpad egy olasz istállót kellett megjeleníteni, amilyen a 15. és 16. századi festményeken látható.

2022. december 17., szombat • Vezényel: VAJDA GERGELY

Szólisták: Kiss Márton, Vajda Vince – zongora • Közreműködnek: Zemlényi Eszter, Molnár Anna, Szappanos Tibor énekművészek, kórus

SAVARIA-ABO 3

Mozart: Die Zauberflöte – Ouvertüre KV 620 • Mozart: Konzert in Es-Dur für zwei Klaviere KV 365
Respighi: Antiche arie e danze Nr. 3. • Respighi: Lauda per la Natività del Signore

Wolfgang Amadeus Mozart (1756–1791) komponierte die Zauberflöte im letzten Jahr seines Lebens. Obwohl die Musik der Oper mit der Ouvertüre thematisch nicht verknüpft ist, scheinen die drei feierlichen Akkorde am Anfang der kurzen und langsamen Einführung den Zuhörer sofort in die erhabene Welt von Sarastro und seiner Priester zu leiten. Die Exposition der Sonatenform beginnt als vierstimmige Fuge, während der Ausarbeitungsteil, überwiegend in Moll, ebenfalls stark kontrapunktisch strukturiert ist.

Mozart schrieb das Konzert in Es-Dur für sich und seine Schwester. Im ersten Satz löste er die Rückkehr in geistreich-unüblicher Form. Die unbändig heitere Melodie des abschließenden Rondos – das Motiv eines alten deutschen Volksliedes – hatte er bereits in einem seiner 1776 komponierten Divertimentos verwendet.

Letztes Stück in einer Reihe von drei Orchestersuiten des italienischen Komponisten Ottorino Respighi (1879–1936). Der renommierte Komponist und Dirigent war auch ein bedeutender Musikwissenschaftler. Sein Interesse an der italienischen Musik des 16-18. Jh. lieferte ihm Inspiration für viele seiner Werke.

In der Hymne zum Lob des Weihnachtswunders aus dem Jahr 1930 wechseln sich majestätische Choreinlagen mit Auftritten von Maria, dem Engel und dem Hirten ab. Das Stück für kleines Kammerensemble, Chor und Solisten verwendet eine Vielzahl von Stilelementen, die von der Spätromantik bis zum Neobarock reichen, es dringt aber auch Gregorianisches durch. Der Text stammt aus dem 13. Jh. Laut Respighis ursprünglicher Absicht sollte die Bühne einen italienischen Stall im Stile von Gemälden aus dem 15. und 16. Jh. nachahmen.

Samstag, 17. Dezember 2022 • Dirigent: GERGELY VAJDA

Solisten: Márton Kiss, Vince Vajda – Klavier • Gesangssolisten: Eszter Zemlényi, Anna Molnár, Tibor Szappanos, Chor

PETRÓ JÁNOS BÉRLET 5

Haydn: d-moll „Lamentáció” szimfónia Nr. 26 • Bartók: III. E-dúr zongoraverseny
Veress: Threnos – in memoriam Bartók Béla • Haydn: d-moll szimfónia Nr. 80

Joseph Haydn (1732–1809) korai szimfóniája 1768-ból származik, amikor a szerző már Esterházy Miklós herceg szolgálatában állt, így az udvari zenekar vezetőjeként feladata volt kisebb-nagyobb szimfonikus kompozíciók megalkotása. Ez Haydn utolsó háromtételű szimfóniája, melléknevét az első és második tételben felhasznált egyházi dallamok miatt kapta.

Bartók Béla (1881–1945) a feleségének, Pászthory Dittának ajánlott versenyművét élete utolsó évében, az Egyesült Államokban komponálta. Míg korábbi zongoraversenyeiben az „agresszivitás” és a virtuozitás volt előtérben, most inkább a líraiságon van a hangsúly. Bartóknak ez a „végakarata” különös, új harmóniában oldja fel egész életművének konfliktusait. Az utolsó 17 ütem hangszerelését Serly Tibor egészítette ki, mivel Bartók már nem tudta befejezni művét. A premierre 1946. február 8-án került sor, Sándor György közreműködésével, a Philadelphia Orchestrát Ormándy Jenő vezényelte.

Veress Sándor (1907–1992) a Kossuth-díj megalapítását követő évben, Kodály Zoltán után másodikként nyerte el a legmagasabb nemzeti kitüntetését. Életműve különösen az őt megelőző (Bartók, Kodály) és őt követő nemzedék (Ligeti, Kurtág) összefüggésében egyedülálló. Munkásságában a magyar nemzeti zenei hagyományok és az európai törekvések (második bécsi iskola) egyéni szintézisét teremtette meg. Veress tanári működése ugyancsak maradandó nyomot hagyott a zenepedagógia történetében: a budapesti Zeneakadémián zeneszerző-növendékének vallhatta magát többek között Ligeti György és Kurtág György.

Haydn a négytételű, a szonátaformára épülő szimfóniát 1784-ben komponálta. Ezt a művét, valamint az ezt megelőző és az ezt követő szimfóniát azonban nem Esterházy Miklós felkérésére, hanem egy 1785 márciusában Bécsben előadott nagybőjti koncert alkalmából írta.

PETRÓ JÁNOS-ABO 5

Haydn: Symphonie Nr. 26 d-Moll (Lamentatione) • Bartók: 3. Klavierkonzert in E-Dur
Veress: Threnos – in Memoriam Béla Bartók • Haydn: Symphonie Nr. 80 d-Moll

Joseph Haydns (1732–1809) frühe Symphonie stammt aus 1768, als der Komponist bereits im Dienst des Fürsten Miklós Esterházy stand und als Leiter der Hofkapelle auch symphonische Werke zu schaffen hatte. Dies ist Haydns letzte dreisätzige Symphonie; sie erhielt ihr Adjektiv wegen der Kirchenmelodien, die im ersten und zweiten Satz verwendet wurden.

Béla Bartók (1881–1945) komponierte sein Konzert, das seiner Frau Ditta Pászthory gewidmet ist, im letzten Jahr seines Lebens in den USA. Während seine früheren Klavierkonzerte von „Aggressivität” und Virtuosität geprägt waren, dominiert nun eher Sanftmut. Dieser „letzte Wille” Bartóks löst die Konflikte seines Lebenswerkes in einer besonderen neuen Harmonie auf. Die Orchestrierung der letzten 17 Takte wurde durch Tibor Serly ergänzt, da Bartók sein Werk nicht mehr vollenden konnte. Die Uraufführung fand 1946 mit dem Philadelphia Orchestra statt.

Sándor Veress (1907–1992) war nach Zoltán Kodály der zweite, der den Kossuth Preis, diese höchste nationale Auszeichnung erhielt. Sein Lebenswerk ist insbesondere im Kontext der Generationen, die ihm vorausgingen (Bartók, Kodály) und ihm folgten (Ligeti, Kurtág) einzigartig. Er schuf eine individuelle Synthese der ungarischen nationalen Musiktraditionen und der europäischen Bestrebungen (Zweite Wiener Schule). Veress hinterließ auch in der Geschichte der Musikpädagogik dauerhaft Spuren: An der Musikhochschule in Budapest unterrichtete er u.a. die Komponisten Ligeti und Kurtág.

Haydn komponierte 1784 seine viersätzige Symphonie gemäß der Sonatenform. Er schrieb dieses Werk jedoch nicht für Miklós Esterházy, sondern anlässlich eines Fastenkonzerts im März 1785 in Wien.

2023. január 20., péntek

Vezényel: **KOVÁCS JÁNOS** • Szólista: **BORBÉLY LÁSZLÓ**

Freitag, 20. Januar 2023

Dirigent: **JÁNOS KOVÁCS** • Solist: **LÁSZLÓ BORBÉLY**

SAVARIA BÉRLET 4

Schubert: Nyitány olasz stílusban D. 590 • Beethoven: F-dúr románc Nr. 2. Op. 50

Schubert: A-dúr rondó D. 438 • Beethoven: G-dúr románc Nr. 1. Op. 40 • Schubert: V. B-dúr szimfónia D. 485

Franz Schubert (1797–1828) nyitánya a lassú bevezető után játékos, hangulatos karakterváltásokkal sokszor kamarazenei hatásokkal hangszeres párbeszédekkel, majd friss, ünnepi fináléjával, a koncert kedvelt nyitó darabja lesz!

Ludwig von Beethoven (1770–1827) F-dúr románca 1798 körül keletkezhetett. Egyszerű rondóformában (ABACA) íródott, lírai hangvételű darab. A nyolcütemes rondótéma zenekari kísérete a téma további visszatéréseinél mindig más; az első (B) epizód végén a zenekarban élesen pontozott ritmusú motívum jelenik meg, F-dúrról váratlanul f-mollra váltva, mintegy megelőlegezve a „viharos” karakterű második (C) epizód hangnemét; a 2. epizódban pedig, mintegy ál-visszatérésként a rondótéma kezdete Desz-dúrban hangzik fel, s csak később kerül sor az igazi, immár F-dúr témavisszatérésre.

Schubert 1816-ban íródott művében a szóló hegedűt vonószeneke kíséri. A nagyjából kortárs Adagio és Rondo F-dúr koncerthez hasonlóan ez a mű is egy concertante darab, amelynek célja a hegedűszólista képességeinek kiemelése.

Beethoven G-dúr románca egyszerű, megindító stílusú darab, teljesen mentes mindenféle manírtól. Dallama tetszetős, természetes. A mű rondótémáját, annak kíséretével együtt a hegedű önállóan intonálja, s a téma mindkét felét rögtön megismétli a zenekar. Ezt a témát a szólista minden visszatérésekor másképp játssza: először a kíséret válik mozgalmasabbá, a téma utolsó megjelenésekor a dallamot a szólóhegedűn halljuk díszítve-variálva.

Schubert egyetlen szimfóniája, melynek hangszerezése nem tartalmaz klarinétokat, trombitákat vagy üstdobokat. Csak tizenhárom évvel a zeneszerző halála után került bemutatásra. Bája, szeretettől áradó játékos dallamai, a fúvós szólamok párbeszédei, rejtett, de kikandikáló huncut motívumai, a tételek egyre erősödő, dúsuló, markánsabb megjelenései, s a finálé felszabadult kitarulkozása elbűvölik a hallgatót.

SAVARIA-ABO 4

Schubert: Ouvertüre im italienischen Stil D. 590 • Beethoven: Romanze in F-Dur Nr. 2 op. 50

Schubert: Rondo A-Dur D. 438 • Beethoven: Romanze in G-Dur Nr. 1 op. 40 • Schubert: Symphonie Nr. 5 B-Dur D. 485

Auf die langsame Einleitung der Ouvertüre von Franz Schubert (1797–1828) folgen verspielte Charakterwechsel, kammermusikalische Eindrücke, instrumentale Dialoge und ein frisch-festlicher Abschluss – ein perfektes Einstiegsstück für den Abend!

Ludwig van Beethovens (1770–1827) Romanze in F-Dur ist ein lyrisches Stück in einfacher Rondo-Form (ABACA), das wohl aus 1798 stammt. Die Orchesterbegleitung des Rondo-Themas wandelt bei der Wiederkehr stets: Am Ende der ersten (B) Episode ertönt ein scharf punktiertes Motiv und es erfolgt ein überraschender Wechsel von F-Dur nach f-Moll – ein Vorgriff auf die „stürmische“ nächste Episode (C), wo dann als Pseudo-Comeback der Beginn des Rondo-Themas in Des-Dur zu hören ist, um erst später in F-Dur zu konsolidieren.

In Schuberts Werk aus 1816 wird die Solovioline von einem Streichorchester begleitet. Wie bei dem aus der gleichen Zeit stammenden Konzert Adagio und Rondo in F-Dur handelt es sich auch hier um ein Stück, das sich um das Können des Solisten dreht.

Beethovens Romanze in G-Dur ist ein einfaches und dennoch bewegendes Stück, frei von jeglicher Maniertheit. Das Rondo-Thema wird samt Begleitung von der Violine intoniert, während das Orchester beide Hälften des Themas sofort wiederholt. Dieses Thema variiert bei jeder Wiederkehr: Erst wird die Begleitung bewegter, während beim letzten Mal die Melodie auf der Solovioline verzerrt und variiert ertönt.

Schuberts einzige Symphonie ohne Klarinetten, Trompeten oder Paukentrommeln. Sie wurde erst dreizehn Jahre nach dem Tod des Komponisten uraufgeführt. Der Charme, die verspielten lieblichen Melodien, die Dialoge der Bläserstimmen, die versteckten, aber erkennbaren schelmischen Motive, die allmählich kräftiger und markanter werdenden Sätze und die befreite Offenheit des Finales verzaubern den Zuhörer.

SAVARIA BÉRLET 5

Mozart: Figaro házassága – nyitány K. 492 • Mozart: B-dúr fagottverseny K. 191
Csajkovszkij: V. e -moll szimfónia Op. 64

Wolfgang Amadeus Mozart (1756–1791) műve az operanyitány-irodalom egyik legkitűnőbb darabja, azzal együtt, hogy semmi köze nincs az utána, az opera színpadán elhangzó több mint kétórás történethez. A nyitány egyre hangosabb duruzsolás, rosszmájú sustorgás, izgatott terefere. Egyetlen dologról szól, a pletykáról, tökéletes zenei és dramaturgiai formába öntve a sevillai intrikák hangjait.

A tizenhét esztendőseni által 1774-ben befejezett B-dúr fagottverseny a hangszerre komponált legnépszerűbb versenymű. Érdekesség a párhuzam a nyitánnyal, hiszen a 2. tétele megelőlegezi a később keletkezett Figaro házassága egyik melódiját a Grófnét bemutató „Porgi, amor” kezdetű áriából.

Pjotr Iljics Csajkovszkij (1840–1893) művét 1888-ban írta, és először Szentpéterváron, a Mariinszkij színházban mutatták be, Csajkovszkij vezényletével. A szimfónia visszatérő főtémája mind a négy tételben hallható. Hangneme az e-molltól az E-dúrig terjedve járja be a hangnemek sorát. A visszatérő főtémát a szimfónia négy tételének egyesítésére használja. Ez a motívum, amelyet néha „Sors-témának” is neveznek, az első tételben gyászos, tragikus karakterű, de fokozatosan diadalmas meneteléssé alakul át, amely teljesen uralja a végső tételt. Valószínűleg a „viszályokon keresztül győzelem” gondolatának világos bemutatása miatt, az ötödik szimfónia népszerű volt a második világháború alatt is. Az egyik legjelentősebb előadás a Leningrádi Rádiózenekar koncertje volt, Leningrád ostroma alatt. A város vezetői megparancsolták a zenekarnak, hogy folytassák az előadásokat, hogy a lakosságban tartsák a lelket. 1941. október 20-án is ezt a művet játszották. Ahogy a második tétel elkezdődött, bombák kezdtek hullani a közelben, de a zenekar az utolsó hangig folytatta a játékot.

2023. március 3., péntek

Vezényel: **JACOPO SIPARI DI PESCISSEROLI** (Olaszország) • Szólista: **LAKATOS GYÖRGY**

SAVARIA-ABO 5

Mozart: Die Hochzeit des Figaro - Ouverture KV 492 • Mozart: Fagottkonzert in B-Dur KV 191
Tschaikowski: Symphonie Nr. 5 e-Moll op. 64

Wolfgang Amadeus Mozarts (1756–1791) Ouverture ist eine der schönsten Stücke dieser Gattung, die aber nichts mit der mehr als zweistündigen Geschichte zu tun hat, die danach auf die Opernbühne kommt. Die Musik drückt immer lauter Getuschel, bösartiges Gerede, aufgeregten Diskurs aus. Es geht um nichts anderes als Klatsch. Um die Intrigen von Sevilla, in perfekte musikalische und dramaturgische Form gegossen.

Das Fagottkonzert in B-Dur, das 1774 von einem 18-jährigen Genie vollendet wurde, ist das beliebteste Konzert für dieses Instrument. Interessant ist die Parallele zu Figaros Hochzeit, da im 2. Satz des Konzertes eine Melodie der später entstandenen Oper aus der Arie „Porgi, amor” vorweggenommen wird.

Pjotr Iljitsch Tschaikowski (1840–1893) schrieb sein Werk 1888, das in St. Petersburg am Mariinski-Theater unter seiner Leitung uraufgeführt wurde. Das wiederkehrende Hauptthema der Symphonie erklingt in allen vier Sätzen und soll diese verknüpfen. Die Tonarten reichen von e-Moll bis E-Dur. Dieses Motto-Thema, auch „Schicksalsthema“ genannt, ist im ersten Satz von traurigem, ja tragischem Charakter, es wandelt sich jedoch allmählich in einen triumphalen Marsch, der den letzten Satz weitgehend dominiert. Die 5. Symphonie war – wahrscheinlich wegen der klaren Darstellung der Idee des „Sieges über Zwietracht“ – auch während des Zweiten Weltkriegs populär. Eine der bedeutendsten Aufführungen war das Konzert des Leningrader Rundfunkorchesters während der Sturmung von Leningrad. Die Stadtleitung befahl dem Orchester, weiter Konzerte zu geben, um die Moral der Bevölkerung aufrechtzuerhalten. Auch am 20. Oktober 1941 wurde dieses Werk gespielt. Am Anfang des zweiten Satzes fielen in der Nähe Bomben, das Orchester setzte das Spiel aber bis zum letzten Ton fort.

Freitag, 3. März 2023

Dirigent: **JACOPO SIPARI DI PESCISSEROLI** (Italien) • Solist: **GYÖRGY LAKATOS**

PETRÓ JÁNOS BÉRLET 6

EGYÜTTMŰKÖDŐ PARTNER AZ EÖTVÖS PÉTER KORTÁRS ZENEI ALAPÍTVÁNY

Ravel: La Valse • Urquiza: Pentimenti - ütőhangszeres versenymű • Fauré: Pelléas és Mélisande – szvit • Ravel: Bolero

Maurice Ravelt (1875–1937) már 1906 óta foglalkoztatta egy Bécs című keringőssorozat, így amikor 1919-ben Gyagilev balettet rendelt tőle, elővehette régi tervét. A balettigazgató azonban csalódott a La Valse-ban, nem látta meg benne a tűnő látomásokat, a keringőzés őrlítő szenvedélyét, a felszabaduló túlvilági indulatokat, a végső megsemmisülés kísérteties kavargását. A balettbemutató elmaradt, de a mű koncerttermi sikere kárpótolta Ravelt.

Mikel Urquiza (1988–) fiatal spanyol zeneszerző versenyművét Janca Dániel számára írta, felhasználva a különleges ütőhangszereket. A komponista élénk, színes zenét komponált, friss és eredeti hangja hamar megtalálta a helyét az európai színtéren.

Gabriel Fauré-ra (1845–1924) Maeterlinck fiataalkori szimbolikus drámája, a Pelléas és Mélisande óriási hatást gyakorolt. Az érzékeny, ködös, félszavakból építkező szerelmi történethez a zene tökéletes hátteret ad. A cselekmény egyszerű: Golaud egy patak partján tündérszerű fiatal lányra lel. Feleségül veszi, s hazaviszi a családi várba, ahol a lány és Pelléas – Golaud öccse – egymásba szeretnek. Az örülten féltékeny Golaud, amikor rajtakapja a szerelmespárt, leszúrja Pelléast. A gyermeket váró Mélisande belehal bánatába, ám a gyermek megszületik, "rá még vár az élet". Fauré 1899 elején négytázas zenekari szvitet írt a kísézőzenéből.

Az 1928-ban bemutatott, Ida Rubinstein orosz színésznő és táncos megbízásából eredetileg balettnek komponált darab Ravel leghíresebb kompozíciója. A bolero ritmus folyamatos hangzása mellett a bolero dallam végigvonul a hangszereken, hangszercsoportokon, egyre erősödő, dúsuló hangzással, míg végül egy fantasztikus fokozással, erővel tombolva hirtelen összeomolva, megszakadva ér véget a zenei kitárulkozás folyamata.

2023. március 10., péntek

Vezényel: **RÉMI DURUPT** (Franciaország) • Szólista: **JANCA DÁNIEL**

PETRÓ JÁNOS-ABO 6

KOOPERATIONSPARTNER IST DIE EÖTVÖS PÉTER STIFTUNG FÜR ZEITGENÖSSISCHE MUSIK • Ravel: La Valse

Urquiza: Pentimenti – Konzert für Schlaginstrumente • Fauré: Pelléas und Mélisande – Suite • Ravel: Bolero

Maurice Ravel (1875–1937) dachte bereits seit 1906 über eine Walzerserie mit dem Titel Wien nach, so dass er 1919, als Djagilew ein Ballett bei ihm bestellte, auf diesen Plan zurückgreifen konnte. Der Ballettdirektor war jedoch von La Valse enttäuscht. Die Ballettvorstellung blieb also aus, Ravel wurde aber durch den Erfolg in den Konzertsälen reichlich kompensiert.

Der junge spanische Komponist Mikel Urquiza (1988–) schrieb sein Konzert mit speziellen Schlaginstrumenten für Dániel Janca. Der frische und originelle Klang der leuchtenden, farbenfrohen Musik fand schnell seinen Platz in der europäischen Szene.

Gabriel Fauré (1845–1924) war von Maeterlincks Drama Pelléas und Mélisande schwer beeindruckt. Für die sensible Liebesgeschichte bietet die Musik eine perfekte Kulisse. Die Handlung ist einfach: Golaud findet ein feenhaftes junges Mädchen am Ufer eines Baches. Er heiratet sie und bringt sie in sein Familienschloss, wo sie und sein Bruder Pelléas sich verlieben. Als der wahnsinnig eifersüchtige Golaud das Liebespaar erwischt, ersticht er Pelleas. Die schwangere Mélisande stirbt vor Kummer, das Kind kommt zum Glück noch vorher auf die Welt. Fauré schrieb Anfang 1899 aus der Bühnenmusik eine vier-sätzige Orchestersuite.

Das Stück, das 1928 uraufgeführt wurde und ursprünglich im Auftrag der russischen Schauspielerinnen und Tänzerinnen Ida Rubinstein für Ballett geschrieben wurde, ist Ravels berühmteste Komposition. Nebst dem stetigen Klang des Bolero-Rhythmus wandert die Melodie mit einem allmählich zunehmenden und reicher werdenden Klang durch die Instrumente und Instrumentengruppen, bis schließlich der musikalische Entfaltungsprozess am Gipfel der Intensität plötzlich zusammenbricht und endet.

Freitag, 10. März 2023

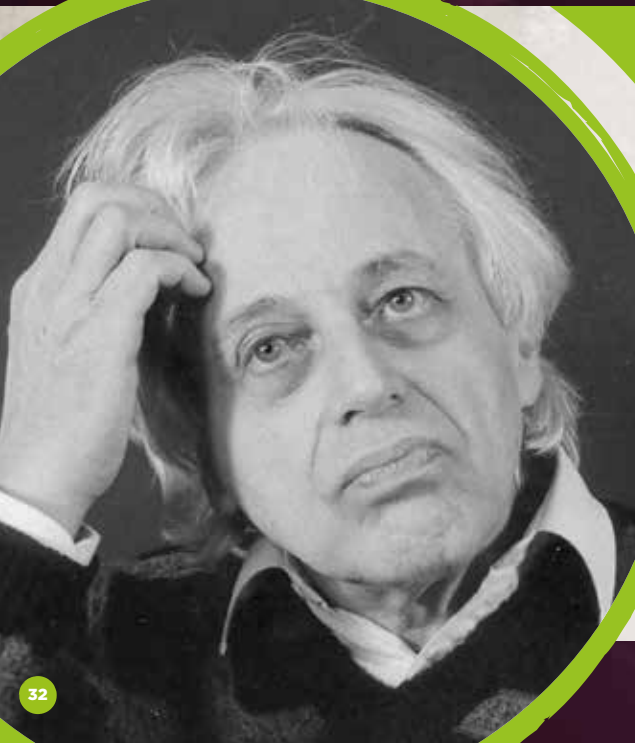
Dirigent: **RÉMI DURUPT** (Frankreich) • Solist: **DÁNIEL JANCA**

SAVARIA BÉRLET 6

100 ÉVE SZÜLETETT LIGETI GYÖRGY

Ligeti: Concert românesc • Ligeti: Zongoraverseny • Brahms: II. D-dúr szimfónia Op. 73

Ligeti György (1923–2006) korunk zenei világának egyik leginnovatívabb és legbefolyásosabb alakja. Tudatosan alkalmazott matematikai összefüggéseket. Szerinte a zene, mint „befagyott idő” egy képzeletbeli tárgy, az idő varázsa, az elmúlás elmúlása, a jelen egy pillanatának letűkrövése. Zeneszerzői stílusának jellemzői azok a magával ragadó, merész komplexitású művek is, melyeket gyakran nagyon szabad ritmikai keretek között komponált. A Concert românesc (román versenymű, 1951) négy tétele összesen csak tizenkét perc. Ligeti egyfajta önéletrajzi pillanatképként tárja elénk.

A Zongoraverseny kiváló példája a szerző poliritmikus zenével való próbálkozásainak. Saját maga úgy vélte, hogy ez a legösszetettebb és technikailag legigényesebb kompozíciója. A művet kis zenekarra hangszerelte, számos szokatlan hangszerrel, mint például szájharmonika, jazzfuvola és okarina. Az első és az ötödik tételben minimalista elemek fedezhetők föl, amelyek kihasználják a zongora extrém regisztereit. A második tétel Bartók „éjszaka zenéjét” idézi hangulatában. A zongoraverseny első három tételének ősbemutatójára 1986-ban került sor Grazban a Bécsi Filharmonikusok és Anthony di Bonaventura előadásában. A teljes művet 1988-ban mutatták be Bécsben.

Johannes Brahms (1833–1897) szimfóniájából az élet és erő árad, kedély és kellem, ellentmondva mindazoknak, akik Brahmsot komor és tépelődő hangulatú művei alapján egyoldalúan ítélik meg. Az első tétel fényei és áradó dallamai után egy kissé komornak tűnik a második tétel hangvétele. Ám ez nem határozza meg végzetesen a mű alapkarakterét, hiszen mind a rondóformájú harmadik tétel, mind a szonátaformájú finálé a napfényes oldaláról mutatja be Brahms kedélyvilágát.

2023. március 31., péntek

Vezényel: **VAJDA GERGELY** • Szólista: **FEJÉRVÁRI ZOLTÁN**

SAVARIA-ABO 6

ZUM 100. GEBURTSTAG VON GYÖRGY LIGETI

Ligeti: Concert românesc • Ligeti: Klavierkonzert • Brahms: Symphonie Nr. 2 D-Dur op. 73

György Ligeti (1923–2006) ist einer der innovativsten und einflussreichsten Persönlichkeiten der zeitgenössischen Musik. Er wandte bewusst mathematische Zusammenhänge an. Für ihn ist Musik „eingefrorene Zeit“ ein imaginäres Objekt, die Magie der Zeit, das Vergehen des Vergehens, die Reflexion eines Moments der Gegenwart. Sein Stil ist u.a. von fesselnden Werken von kühner Komplexität gekennzeichnet, die er oft in einem äußerst freien rhythmischen Rahmen komponierte. Die vier Sätze des Rumänischen Konzertes (1951) dauern nur zwölf Minuten. Ligeti präsentiert sie uns als eine Art autobiografische Momentaufnahme.

Das Klavierkonzert ist ein hervorragendes Beispiel für die Versuche des Komponisten mit polyrhythmischer Musik. Er selbst hielt dies für sein komplexestes und technisch anspruchsvollstes Werk. Es ist für ein kleines Orchester mit vielen ungewöhnlichen Instrumenten wie Mundharmonika, Jazzflöte und Okarina arrangiert. Im ersten und im fünften Satz finden sich minimalistische Elemente, die die extremen Register des Klaviers nutzen. Der zweite Satz erinnert in seiner Stimmung an Bartóks „Musik der Nacht“. Die Uraufführung der ersten drei Sätze des Klavierkonzerts fand 1986 in Graz mit den Wiener Philharmonikern und Anthony di Bonaventura statt. Das Gesamtwerk wurde 1988 in Wien uraufgeführt.

Aus der Symphonie von Johannes Brahms (1833–1897) strahlen Leben und Kraft, Stimmung und Anstand, es widerspricht somit all jenen, die Brahms nach seinen bedrückenden Werken einseitig beurteilen. Nach den Lichtern und fließenden Melodien des ersten Satzes wirkt der Ton des zweiten Satzes etwas düster. Dies bestimmt jedoch nicht endgültig den Grundcharakter des Werkes, da sowohl der rondöförmige dritte Satz als auch das sonatenförmige Finale Brahms' Persönlichkeit von der Sonnenseite zeigen.

Freitag, 31. März 2023

Dirigent: **GERGELY VAJDA** • Solist: **ZOLTÁN FEJÉRVÁRI**

PETRÓ JÁNOS BÉRLET 7

HÚSVÉTI HANGVERSENY • Rossini: Stabat Mater

Gioachino Rossini (1792–1868) a Stabat Mater szekvencia hagyományos szerkezetén alapuló művét pályafutása végén komponálta, miután visszavonult az operaszerzéstől. A Stabat Mater egyike a legismertebb középkori énekeknek, a mű szerzőjének legtöbbször Jacopone da Todit, a középkorban élt olasz szerzetest tartják.

A mű siralomének, ami a fájdalmas anyáról (Mater dolorosa), Szűz Máriának a keresztfán mellett átélt fájdalmáról íródott. Rossini Fernandez Valera, madridi érsek felkérésére komponálta meg művét, ám csak hosszas rábeszélést követően vállalta el a megbízatást. Ugyanis gyerekkora óta ismerte és nagyra tartotta a Pergolesi-féle Stabat Matert, ezért szerette volna elkerülni az összehasonlítgatást. Bár a művet sokan túlságosan színpadiasnak találják, és ellentmondást éreznek a szöveg tartalma és a muzsika világiassága, teatralitása között, Heinrich Heine szerint „Rossini zenéjének örök lágyágát és derűs báját soha senki nem érheti utol”. A Journal des Débats újságírója pedig Haydn: A Teremtés című oratóriumával azonos értékűnek tartotta.

Az áriák közül több szerepel önálló előadásban is énekes szólisták műsorán. A gyönyörű áriák, szólista tételek mellett kiemelkedő szépségű a kvartett. A kórus önálló tétele egészen megdöbbentő mélységes hatásával fejezi ki a túlvilági dicsőséget. A befejező Amen tétel hevülete, virtuóz fúgája elementáris erővel ábrázolja a drámai mű felszabadító üdvösségét.

2023. április 6., csütörtök • Vezényel: KOVÁCS JÁNOS

Szólisták: **Kriszta Kinga, Mester Viktória, Boncsér Gergely, Palerdi András** énekművészek • Közreműködik: **Nemzeti Énekkar**

PETRÓ JÁNOS-ABO 7

OSTERKONZERT • Rossini: Stabat Mater

Gioachino Rossini (1792–1868) komponierte sein Werk auf Basis der traditionellen Struktur der Stabat-Mater-Sequenz am Ende seiner Karriere, als er keine Opern mehr schrieb. Stabat Mater ist eines der bekanntesten mittelalterlichen Lieder.

Es handelt über die Mutter Jesu, also die Jungfrau Maria im Schmerz am Kreuzbaum (Mater dolorosa). Rossini komponierte sein Werk auf Wunsch von Fernandez Valera, Erzbischof von Madrid, aber nur zögernd. Da er Pergolesi Stabat Mater seit seiner Kindheit kannte und hochhielt, wollte er Vergleiche vermeiden. Obwohl manche das Werk zu theatralisch finden und einen Widerspruch zwischen dem Inhalt des Textes und der Weltlichkeit der Musik empfinden, findet Heinrich Heine, dass „die ewige Sanftheit und der heitere Charme von Rossinis Musik unerreichbar“ sei. Der Journalist von „Journal des Débats“ vergleicht das Stück mit Haydns Oratorium Die Schöpfung.

Einige der Arien sind auch in Soloauftritten zu hören. Neben den wundervollen Arien und solistischen Sätzen ist auch das Quartett herausragend schön. Es geht unter die Haut, wie der Satz des Chores die Herrlichkeit des Lebens nach dem Tod ausdrückt. Die virtuose Fuge des Amen-Satzes bringt mit elementarer Kraft die befreiende Erlösung dieses dramatischen Werkes zum Ausdruck.

Donnerstag, 6. April 2023 • Dirigent: JÁNOS KOVÁCS

Gesangssolisten: **Kinga Kriszta, Viktória Mester, Gergely Boncsér, András Palerdi** und der **Nationalchor**

SAVARIA BÉRLET 7

Rossini: A selyemlétra – nyitány • Saint-Saëns: I. a-moll csellóverseny Op.33
Mendelssohn: IV. A-dúr „Olasz” szimfónia

Gioachino Rossini (1792–1868) művében mindig megszólal valami furge, szerethető, izgő-mozgó, virtuóz és mégis lírai dallam. A selyemlétra nyitány magán viseli mindazokat a stílusjegyeket, mondhatni fegyver-arsenált, melyekkel a szellemes és zseniális szerző elkápráztatta közönségét: fanyar humorral átítatott, könnyed dallamvilág, finom, áttört hangszerelés, a nézőtér felé kikacsintó ritmikai bravúrok és hangeffektusok, és nem utolsósorban a Rossinira oly jellemző fokozás és crescendo, mely bombasztikus lezárásba torkollik.

Camille Saint-Saëns (1835–1921) csellóversenye három, szünet nélkül megszólaló, de jól elkülönülő tételből áll. A cselló egyetlen zenekari akkordot követően belecsap a témába, amely a tétel folyamán vándorol a hangszerek között. A finálét ugyanez a téma nyitja. A két saroktétel között finom menüett szól. Az elképesztő technikai kihívásokat támasztó művet minden idők legjobb csellóversenyének tartják. Saint-Saëns alkotásaiban a nagy tudás hűvös szigorral és eleganciával társul, a formai és technikai sajátosságok lépnek előtérbe.

Felix Mendelssohn-Bartholdy (1809–1847) a művet 1833-ban, a londoni Filharmóniai Társaság felkérésének eleget téve komponálta, az ősbemutatót még abban az évben maga vezényelte Londonban. A mű kottája csak 1851-ben, a szerző halála után jelent meg, így bár valójában ez a harmadik szimfóniája, a IV. sorszámot kapta. A hallgatót azonnal magával ragadja a nyitótétel sodrása, lendülete, ezzel szemben a lassú második tétel megfontolt, komolyabb hangvételű. A harmadik tétel közepésének kürtzengéséből mintha a hazai, német tájak utáni vágyódást hallanánk ki. Egy nápolyi saltarello, ugrótánc zárja a művet. Érdekesség, hogy bár a szimfónia alaphangneme A-dúr, a zárótétel moll hangnemű.

2023. április 20., csütörtök

Vezényel: **LEONARDO SINI** (Olaszország) • Szólista: **ETTORE PAGANO** (Olaszország)

SAVARIA-ABO 7

Rossini: Die Seidenleiter – Ouvertüre • Saint-Saëns: Cellokonzert in a-Moll Nr. 1 op.33
Mendelssohn: Symphonie Nr. 4 A-Dur (Italienische)

In Gioachino Rossinis (1792–1868) Werk ist stets irgendeine flotte, liebenswerte, lebendige, virtuose und doch lyrische Melodie zu hören. Die Seidenleiter-Ouvertüre trägt alle stilistischen Merkmale, mit denen der originelle und geniale Komponist sein Publikum entzückte: leichte Melodien, durchdrungen von derbem Humor, zarte Instrumentierung, rhythmische Bravouren und Klangeffekte, und nicht zuletzt die Steigerungen und Crescendi, die für Rossini so charakteristisch sind, und in einen prachtvollen Abschluss münden.

Das Cellokonzert von Camille Saint-Saëns (1835–1921) besteht aus drei Sätzen ohne Pause, die aber klar zu unterscheiden sind. Das Cello steigt gleich nach dem ersten Akkord des Orchesters mit dem Thema ein, das dann von Instrument zu Instrument wandert und auch den Anfang des Finales prägt. Zwischen den Randsätzen liegt ein sanftes Menuett. Das technisch stark herausfordernde Stück gilt als bestes Cellokonzert aller Zeiten. In Saint-Saëns' Werken verbindet sich große Fachkunde mit kühler Strenge und Eleganz.

Felix Mendelssohn-Bartholdy (1809–1847) komponierte sein Werk 1833 im Auftrag der Philharmonischen Gesellschaft London und dirigierte im selben Jahr die Uraufführung in London. Die Noten wurden erst 1851, nach dem Tod des Komponisten, veröffentlicht, sodass es zwar seine dritte Symphonie ist, aber die Nummer 4 trägt. Der Zuhörer ist sofort fasziniert vom dynamischen Eröffnungssatz, während der langsame zweite Satz ernster anmutet. Aus dem Hornspiel Mitte des dritten Satzes könnte man Sehnsucht nach deutschen Landschaften heraushören. Das Werk endet mit einem neapolitanischen Tanz, dem Saltarello. Obwohl die Symphonie eigentlich in A-Dur steht, ist der Schlusssatz interessanterweise in Moll.

Donnerstag, 20. April 2023

Dirigent: **LEONARDO SINI** (Italien) • Solist: **ETTORE PAGANO** (Italien)

PETRÓ JÁNOS BÉRLET 8

Berlioz: Le corsaire nyitány Op. 21 • Berlioz: Nyári éjszakák – dalciklus Op. 7
Debussy: Bergamasque – szvit • Sztravinszkij: A tűzmadár – szvit (1919)

Hector Berlioz (1803–1869) francia romantikus zeneszerző, karmester, író, zenekritikus a nyitányt a soha el nem készült La tour de Nice (A nizzai torony) című operájához írta. Később Le corsaire (A kalóz) címen adta ki művét, mely fergeteges lendületével, a visszafogottabb középrésszel, és a harsányan ujjongó, győzelemtől mámoros befejezésével igazi koncertnyitó alkotás.

Berlioz a hat dalt 1838 és 1841 között komponálta, a verseket Théophile Gautier írta. 1. Villanella; 2. A rózsá lelke; 3. A lagúnákon; 4. Távollét; 5. A temetőben – Holdfény; 6. Az ismeretlen sziget. Az eredetileg zongorakíséretes dalokat 1843 és 1856 között hangszerelte át zenekarra.

Claude Debussy (1862–1918) francia impresszionista zeneszerző egyik leghíresebb zongorasztívjéhez 1890-ben, 28 éves korában kezdett hozzá, ám csak 1905-re fejezte be és adta ki. Négy tételből áll – Prelude, Menuet, Clair de lune, Passepied –, a legismertebb a Clair de lune, mely önálló koncertdarabként is megállja a helyét. Több zeneszerző is készített feldolgozást a műből, ebből a legautentikusabb hangzik el, mely a Debussy-kortárs Andre Caplet-től származik.

Igor Sztravinszkij (1882–1971) első táncjátékát Gyagilev balettegyüttese számára írta. Az 1910-es párizsi bemutató a fiatal zeneszerzőt nyomban világhírré tette. Egy évvel később Sztravinszkij a balett zenéjéből zenekari szvitet komponált, majd ezt két ízben átdolgozta. Egyéni stílusát jelentősen meghatározta mesterének, Rimsky-Korsakovnak briliáns hangszerelési technikája, és a francia impresszionisták festői és merész hangzásainak hatása. Sztravinszkij zenéjének emellett mindenkor sajátossága a rendkívül sokszínű ritmikai eszköztár, és az orosz népzenei elemek megjelenítése.

PETRÓ JÁNOS-ABO 8

Berlioz: Le corsaire Ouverture (op. 21) • Berlioz: Sommernächte – Liederzyklus op. 7
Debussy: Bergamasque – Suite • Strawinsky – Der Feuervogel – Suite (1919)

Hector Berlioz (1803–1869), französischer Komponist der Romantik, Dirigent, Schriftsteller und Musikkritiker, schrieb die Ouverture zu seiner nie vollendeten Oper La tour de Nice (Der Turm von Nizza). Später veröffentlichte er sein Werk unter dem Titel Le corsaire (Der Pirat), das mit seiner umwerfenden Dynamik, dem sanften Mittelteil und dem triumphalen Abschluss ein wahres Konzerteröffnungswerk ist.

Berlioz komponierte die sechs Lieder zwischen 1838 und 1841, die Gedichte sind von Théophile Gautier. 1. Ländliches Lied; 2. Der Geist der Rose; 3. Auf den Lagunen; 4. Trennung; 5. Auf dem Friedhofe; 6. Das unbekannte Land. Die ursprünglich für Klavierbegleitung komponierten Lieder arrangierte er zwischen 1843 und 1856 für Orchester neu.

Claude Debussy (1862–1918), französischer Komponist, begann 1890 im Alter von 28 Jahren eine seiner berühmtesten Klaviersuiten zu schreiben, beendete und veröffentlichte diese aber erst 1905. Sie besteht aus vier Sätzen (Präludium, Menuett, Clair de lune, Passepied). Am bekanntesten ist – auch als Solokonzertstück – Clair de lune. Mehrere Komponisten haben das Werk adaptiert, wir spielen die Version vom Debussy-Zeitgenossen Andre Caplet.

Igor Strawinsky (1882–1971) schrieb sein erstes Ballett für das Ensemble von Sergei Djagilew. Die Pariser Uraufführung von 1910 machte den jungen Komponisten sofort weltberühmt. Ein Jahr später verfasste er aus der Ballettmusik eine Orchestersuite. Seinen Stil prägte die brillante Instrumentierungstechnik seines Meisters Rimsky-Korsakov und der Einfluss der französischen Impressionisten stark. Darüber hinaus sind auch vielfältige rhythmische Lösungen und russische Volksmusikelemente stets kennzeichnend für den Komponisten.

Freitag, 19. Mai 2023
Dirigent: **GERGELY VAJDA** • Szólista: **ATALA SCHÖCK**

SAVARIA BÉRLET 8

A MAGYAR KLASSZIKUS ZENE NAPJA • Lajtha: Szimfoniétta Op. 43

Kovács Z.: Álomtáncok • Dohnányi: fisz-moll szvit Op.19 • Dohnányi: Szimfonikus percek Op. 36

Lajtha László (1892–1963) zenéje olyan, mint az érme, melynek anyaga magyar, verete francia, érvényessége pedig az egész világra kiterjed. Ez a Szimfoniétta esetében tökéletesen megállja a helyét. A magyar népzene, valamint a klasszikus nyugati műzene (főként Bach, Haydn, Mozart) hatása egyaránt érvényesül e kompozícióban, és persze az a könnyed, levegős, áttetsző hangszerezés is, amelyet Lajtha a francia zenéből tanult el. A hazai zenei életben igen megbecsült, elismert szakembernek számító szerző egyik legnépszerűbb, leggyakrabban játszott műve.

Kovács Zoltán (1966–) művében a klarinétészó virtuoizálásával, a mélyvonósok kontrasztjával, sokféle karakter egybefűzésével élvezetes darabot hallhat a közönség. Kicsit Bartókos, századfordulós hangulatfestő részekkel. A ritmikai elemek sokfélesége teszi izgalmassá a részek kapcsolatát.

Dohnányi Ernő (1877–1960) négytételes kompozícióját olykor a „Romantikus” melléknévvel szokás említeni. Ám a mű (késő)romantikus jellege a szerzőre oly jellemző derűvel, a balettes és valceres utalások humorával is jól összefér.

„Melyik nemzet tud ma egyszerre három ilyen génuszt (Kodály, Bartók és Dohnányi) felmutatni?” – tette fel a kérdést 1933-ban a korabeli kritika a Filharmóniai Társaság Zenekarának 80. születésnapjára koncertje kapcsán. Itt hangzott el Dohnányi öttételes műve, melyben a tündéri Capriccio-t egy szomorkás Rapszódia követi, közben hallhatjuk a lendületes Scherzo-t, majd egy 16. századi dallamra írt variációs tétel után könnyed és felhőtlen Rondo zárja az alkotást.

2023. május 30., kedd

Vezényel: **KOVÁCS JÁNOS** • Szólista: **TÓTH DOMONKOS**

SAVARIA-ABO 8

TAG DER UNGARISCHEN KLASSISCHEN MUSIK • Lajtha: Sinfoniétta op. 43

Z. Kovács: Trautentänze • Dohnányi: Suite in fis-Moll op. 19 • Dohnányi: Symphonische Minuten op. 36

Die Musik von László Lajtha (1892–1963) ist wie eine Münze, deren Material ungarisch, ihre Prägung aber französisch ist, während sie auf der ganzen Welt akzeptiert wird. Diese Beschreibung trifft auch perfekt auf die Sinfoniétta zu. Sowohl der Einfluss ungarischer Volksmusik als auch westlicher Klassik (primär Bach, Haydn und Mozart) schlagen bei diesem Stück durch; hinzu kommt die schwerelose Instrumentierung von französischem Stil. Es handelt sich um eines der beliebtesten und am häufigsten gespielten Werke des Komponisten, der in der ungarischen Musikszene hoch angesehen und anerkannt ist.

Zoltán Kovács' (1966–) Trautentänze liefern dem Publikum genussvolle Musik mit virtuosem Klarinettensolo, dem Kontrast der tiefen Streicher und der Verkettung verschiedener Charaktere, dies mit einem Hauch Bartók, und der Stimmung der Jahrhundertwende. Die Vielfalt der rhythmischen Elemente verleiht der Verbindung der einzelnen Teile Spannung.

Die viersätzigte Komposition von Ernő Dohnányi (1877–1960) wird manchmal als „romantisch“ bezeichnet. Dieses Merkmal des Werkes passt aber gut zu der für den Komponisten so typischen Heiterkeit und dem Humor eines Touches von Ballett und Walzer.

„Welche Nation kann denn heute drei solche Genies (Kodály, Bartók und Dohnányi) gleichzeitig präsentieren?“, fragten die Kritiker 1933 aus Anlass des Konzertes zum 80. Geburtstag des Orchesters der Philharmonischen Gesellschaft. Hier wurde nämlich Dohnányis Werk aufgeführt, in dem auf das süße Capriccio eine düstere Rhapsodie und dann ein dynamisches Scherzo folgt, um nach den Variationen auf eine Melodie aus dem 16. Jh. mit einem unbeschwerten Rondo abzuschließen.

Dienstag, 30. Mai 2023

Dirigent: **JÁNOS KOVÁCS** • Solist: **DOMONKOS TÓTH**

BÉRLETEN KÍVÜLI HANGVERSENYEK

ZENEMANÓK

2022. október 5., 6., 7. szerda, csütörtök, péntek, minden nap 9.30 és 10.45

2022. december 7., 8., 9. szerda, csütörtök, péntek, minden nap 9.30 és 10.45

2023. február 15., 16., 17. szerda, csütörtök, péntek, minden nap 9.30 és 10.45

2023. május 10., 11., 12. szerda, csütörtök, péntek, minden nap 9.30 és 10.45

Bérlet ára: 2.000 Ft, alkalmi jegyár: 500 Ft

HANGOS LÁTÁS, SZÍNES HALLÁS HANGVERSENYEK

2022. október 20., csütörtök, 18.00

2022. december 16., péntek, 18.00

2023. március 30., csütörtök, 18.00

2023. május 18., csütörtök, 18.00

MOZART: REQUIEM

2022. november 5., szombat, 19.30,
Székesegyház

HOLLYWOOD CLASSICS ELŐADÁSOK

2022. november 16., szerda, 19.00

2022. november 18., péntek, 19.00

2022. november 19., szombat, 19.00

SZILVESZTERI GÁLA

2022. december 29., csütörtök, 19.00

2022. december 30., péntek, 19.00

EINZELKONZERTE

MUSIKZWERGE

5., 6. und 7. Oktober 2022 (Mittwoch, Donnerstag und Freitag) täglich um 9.30 und 10.45 Uhr

7., 8. und 9. Dezember 2022 (Mittwoch, Donnerstag und Freitag) täglich um 9.30 und 10.45 Uhr

15., 16. und 17. Februar 2023 (Mittwoch, Donnerstag und Freitag) täglich um 9.30 und 10.45 Uhr

10., 11. und 12. Mai 2023 (Mittwoch, Donnerstag und Freitag) täglich um 9.30 und 10.45 Uhr

Abo-Preis: 2.000 HUF Einzeltickets: 500 HUF

LAUTES SEHEN, BUNTES HÖREN

Donnerstag, 20. Oktober 2022, 18 Uhr

Freitag, 16. Dezember 2022, 18 Uhr

Donnerstag, 30. März 2023, 18 Uhr

Donnerstag, 18. Mai 2023, 18 Uhr

MOZART: REQUIEM

Samstag, 5. November 2022, 19.30 Uhr

Kathedrale Szombathely

HOLLYWOOD CLASSICS

Mittwoch, 16. November 2022, 19 Uhr

Freitag, 18. November 2022, 19 Uhr

Samstag, 19. November 2022, 19 Uhr

SILVESTERGALA

Donnerstag, 29. Dezember 2022, 19 Uhr

Freitag, 30. Dezember 2022, 19 Uhr

ÉVADZÁRÓ ELŐADÁS

Johann Strauss: A denevér

A denevér ifj. Johann Strauss háromfelvonásos operettje, a „Keringőkirály” fő műve. 1874-ben mutatták be Bécsben, pár évvel később már Budapesten is.

A történet szinte minden szereplő számára egy másik élet csábítását kínálja. Orlovskij herceg (az egyik leghíresebb nadrágszerep) álarcosbálján mindent összekuszál Doktor Denevér.

A maszkos kikapós férjek, őket megcsalni kész feleségek, színésznőjelöltek kalandjainak és mókáinak börtönlátogatás lesz a vége, de csak itt kezdődik ám a kacagás!

A képek a Rigoletto előadásán készültek 2022-ben.

2023. július 1., 2., szombat, vasárnap

Vezényel: **VAJDA GERGELY** • Rendező: **HÁBETLER ANDRÁS**

Közreműködnek az Operaház énekművészei

SAISONABSCHLUSSKONZERT

Johann Strauss: Die Fledermaus

Die Fledermaus ist eine Operette und das Hauptwerk von „Walzerkönig” Johann Strauss (Sohn), die 1874 in Wien und später auch in Budapest uraufgeführt wurde. Im Stück wird fast jeder Charakter mit der Verlockung eines anderen Lebens konfrontiert.

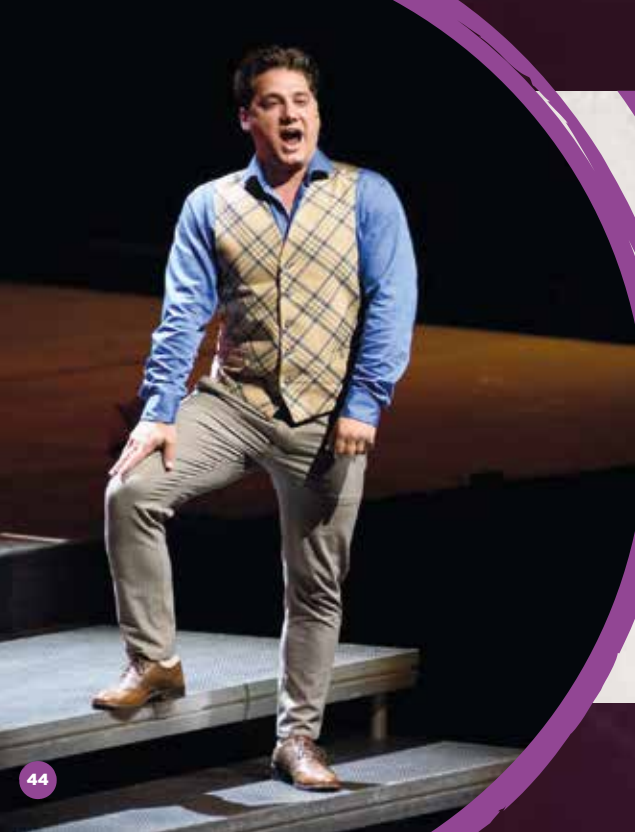
Auf dem Maskenball von Prinz Orlovsky bringt Dr. Falke (die „Fledermaus“) alles durcheinander. Das Vergnügen maskierter, untreuer Ehemänner, treuloser Gattinnen und einer Möchtegern-Schauspielerinnen endet im Gefängnis, hier fängt der Spaß aber erst richtig an.

Fotos von der Aufführung von Rigoletto im Jahr 2022.

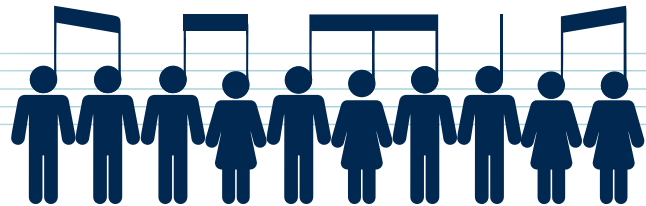
1. und 2. Juli 2023 (Samstag und Sonntag)

Dirigent: **GERGELY VAJDA** • Regisseur: **ANDRÁS HÁBETLER**

Mitwirkende: Sänger des Budapester Opernhauses

Minden hang számít!

Az alkotás öröme számunkra egyet jelent a professzionális mérnöki munkával és a hibátlan kivitelezéssel. Tudjuk, hogy minden egyes munkatársunk tudása kell ahhoz, hogy olyan mű szülessen, amire aztán mindannyian büszkék lehetünk.

Az individuum és a tökéletes összhang egyformán fontos számunkra.

BPW – Hungária Kft.

H-9700 Szombathely, Körömdi út 98. • Tel.: +36 94 517-200 • Fax.: +36 94 517-358

bpw@bpw.hu • www.bpw-hungaria.hu

we think transport

MESTERMŰ

A művészetben és a műszaki tudományokban számos közös vonás fellelhető. A remekművek a legapróbb részletekig meg vannak komponálva. Mi ugyanezen elv alapján alkotunk kiemelkedő műszaki megoldásokat a jövő mobilitásáért.

Tudjon meg többet rólunk: www.schaeffler.hu

SCHAEFFLER

AFE

MÓLÓ

FOLYAMATOSAN **MEGÚJULÓ** ÉTLAPPAL,
KÜLÖNLEGES AJÁNLATOKKAL,
MINDEN HÖ HARMADIK CSÜTÖRTÖKÉN
BORKÓSTOLÓS VACSORÁKKAL
VÁRJUK KEDVES VENDÉGEINKET!

MÓLÓ RESTAURANT & CAFÉ Tel.: +36-94/509-200, +36 94/505-505 • E-mail: info@molorestaurant.hu
9700 Szombathely, Rákóczi Ferenc u. 1. • www.molorestaurant.hu • www.facebook.com/molo.szombathely

pianho

Hangszerbolt

Szombathely, Hollán Ernő út 9.
e-mail: pianho97@t-online.hu
tel.: 06 94 506 940

www.pianho97.hu/webshop

- Új és használt hangszerek, alkatrészek, kiegészítők forgalmazása

- Hangszerjavítás
- Egyedi hangszer készítés
- Zongora hangolás
- Templomok, intézmények hangosítása

webshop

Szimfonia kávézó

Bármi is legyen a Bartók-termi menü, klasszikus vagy kortárs, minden esetben jöleshet hozzá egy jól megválasztott operett, egy taváblendülő szünetbéli frissítő, netán a különös koncertélményt még emlékezetesebbé tévő jeges vérforralás az est végére. Ha túl sok energiát zsákmányol az aktuális darab a környék legjobb melegszendvicseivel pótolható a veszteség, édesszöjének pedig kihagyhatatlan a házilag készített Morlenka izombombázása. A kávézóban mindig jól megválogatott igényes muzsika mellett költözteti el a betérő kávéját vagy épp teáját. Hétfőigente nem ritkán kultúrzenénekre lötyöghetnek az arra fogékonyak.

Továbbra is várjuk
Kedves Vendégeinket!

Eurosolving Kft.
9700 Szombathely,
Simmelweis u. 5.
info@kopula.hu
www.kopula.hu

KOPULA TÚZIJÁTÉK

THE SHOW MUST GO ON!

UNICOPY
INFORMATIKAI ESZKÖZÖK
FÉNYMÁSOLÓK, NYOMTATÓK,
INFORMATIKAI ESZKÖZÖK
ÉRTÉKESÍTÉSE, JAVÍTÁSA,
KELLÉKANYAG FORGALMAZÁS.
9700 Szombathely, Rumi út 112.
+3630 6 376 981, +3630 9 376 981
unicopy@unicopy.hu | www.unicopy.hu

Canon HIVATALOS MÁRKAKÉPVISELET
HIVATALOS SZERVIZ PARTNER

Always Better Marketing

- weboldalkészítés
- grafikai tervezés
- videózás
- fotózás

Ajánlatkérés
+36 20 237 7495

AB-MARKETING.HU

WAGNER VENDÉGUDVAR

Tegye teljessé esti programját
koncert előtt, koncert után.
Meghitt vacsorasték éttermünkben!

RENDEZVÉNYEK
SZERVEZÉSÉVEL,
LEBONYOLÍTÁSÁVAL
SZÍVESEN ÁLLUNK
MAGÁN, ÉS ÜZLETI
MEGRENDELŐINK
RENDELKEZÉSÉRE!

9700 Szombathely, Kossuth Lajos u. 15. • Tel.: 94/322 208
info@hotelwagner.hu • www.hotelwagner.hu

WWW.PARTIKERTESZET.HU GPS: SZOMBATHELY, MUSKATLI U.

Parti KERTÉSZET

A SZÍNPAD DEKORÁCIÓJÁT
A PARTI KERTÉSZET BIZTOSÍTJA!

KÁMON ÉS OLAD KÖZTI KÜLSŐ KÖRÜT MELLETT
PARTI GÄRTNEREI

DIE DEKORATION DER BÜHNE WIRD VON DER PARTI
GÄRTNEREI GESICHERT. SIE IST AM ÄUSSEREN
GÜRTEL ZWISCHEN KÁMON UND OLAD ZU FINDEN.

filharmónia
MAGYARORSZÁG
Közel hozzuk a zenét

filharmonia.hu

Isis GALÉRIA

ÚJ HELYEN

Szombathely, Fő tér 24/E - Belső Uránia Udvar • Tel.: 20/216-6826 • www.isisgaleria.hu • isisgalszhely@gmail.com

LEKTROMOL

LEKTROMOL

A SAVARIA SZIMFONIKUS ZENEKAR 2022/2023-AS MŰSORFÜZETE

Megjelenik: 2022. szeptember 9-én
Felelős kiadó: Kiss Barna
Szerkesztők: Kiss Barna, Nábrádi Szabolcs
Műismertetők: Horváth Imre, Kiss Barna, Nábrádi Szabolcs
Német fordítás: Mátyás Gyöngyi
Grafikai és nyomdai munkák: Zotu Reform Kft., István Péter

Információ: www.sso.hu, info@sso.hu
Bérletek, jegyek kaphatók a Bartók Terem jegyirodájában
(9700 Szombathely, Rákóczi Ferenc u. 3., Tel.: 94/314-472)

Az időpont- és műsorváltozás jogát fenntartjuk.
Termin- und Programmänderungen sind vorbehalten.

A műsorfüzetben megjelenő hirdetésekért felelősséget nem vállalunk.
Für Anzeigen im Programmheft übernehmen wir keine Verantwortung.

Fotók: Giorgio Algherini (29), Bernáth Orsolya (30),
Büki László (címloldal, 2, 3, 6, 8, 11, 15, 17, 24, 25, 34, 35, 40, 41, 42, 43, 50 jobb, hátoldal),
Emmer László (10, 38), Garas Kálmán (21, 26), Győri Filharmonikusok (19),
hso.org (39), Mekli Zoltán (18), Nagy Jácint (4), Nábrádi Szabolcs (50 bal),
David Niederland (44, 45), Thomas Raggam (36), Xavier Rodriguez (33),
RomRob (31), Végel Dániel (16), Kaya Woytynowska (12)

Az év művésze a 2021/22-es évadban
Gyenge Tibor hegedűművész

Künstler des Jahres der Saison 2021/22
ist der Violinist **Tibor Gyenge**.

